

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Ordinis Sacramento Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XIV. Argumentum. Demonstratur, simplices Presbyteros posse conferre primam Tonsuram, ac minores Ordines, sed è solius Papæ commissione, prout ex antiqua praxi Ecclesiæ, & ex nova concessione ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94570](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94570)

DECISIO XIV.

ARGUMENTUM.

Demonstratur, simplices Presbyteros posse conferre primam Tonsuram, ac minores Ordines, sed è solius Papæ commiffione, prout ex antiqua praxi Ecclesiæ, & ex nova concessione per Alexandrum VIII. facta Primicerio Sancti Marci Venetiarum, Difficilia argumenta in contrarium proponuntur, & evacuantur. Agitur de Chorepiscopis. Quinam essent? Quando introducti? Quandiù servati? Cur, & quando extincti? Quo jure ipsi ordinarent Clericos?

SUMMARIUM.

- 1 Presbyteris an possit committi collatio Ordinum minorum? Et à quo?
- 2 Abbates Presbyteri Ordinant suos Monachos in minoribus. Et n. 3.
- 4 S. Scquanus Tonsura insignitus ab Eustadio Presbytero.
- 5 Parochi jus dandi primam Tonsuram olim habebant.
- 6 Emerita, vulgò Merida Urbs Lusitanie antiquitus Metropolitana. Ejus prerogativa; & destructio.
- 7 Cardinales Presbyteri conferunt Tonsuram, & Minores Ordines.
- 8 Primicerius S. Marci Venetiarum confert Tonsuram, & quatuor Minores Ordines ex Privilegio Alexandri VIII.
- 9 Olim conferebat tantum primam Tonsuram.
- 10 Confirmationis Sacramentum potest Presbyter ministrare ex delegatione Papæ.
- 11 Ministri Sacramentorum sunt à Christo designati.
- 12 Ordinum collatio valida pendet à characterè Episcopali.
- 13 Presbyteris in primitiva Ecclesia denegata facultas Ordinandi. Et num. 14.
- 15 Papam delegare posse collationem Ordinum Presbyteris non reperitur, ubi id sit ei concessum.
- 16 Ecclesia Romana habet veram Fidem circa Sacramenta, & est Magistra veritatis.
- 17 Factum à Papa satis probatur bene factum, quia ab eo factum.
- 18 Christus non abstulit Vicario suo potestatem deputandi Presbyteros ministros Confirmationis, & Ordinum.
- 19 Papæ commissio in Sacramentis Confirmationis, & Ordinis aequivalet characteri Episcopali.
- 20 Apostolicarum Constitutionum libris standum in omnibus?
- 21 Diaconis nunc permiffa ea, quæ olim erant eis prohibita.

- 22 Ss. Benedictus, Maurus, & Placidus quos Ordines susceperint?
- 23 Cardinales Diaconi solemnem dant benedictionem.
- 24 Papa solus, non autem Episcopi delegant Presbyteros Ministros Ordinum.
- 25 Chorepiscopi olim ex delegatione Episcopi etiam Sacros Ordines dabant. An essent simplices Sacerdotes?
- 26 S. Isidorus quo tempore factus Episcopus Hispalensis?
- 27 Chorepiscopatus dignitas quenam olim esset, & quando inceperit?
- 28 Quanto tempore duraverit?
- 29 Chorepiscopi alii simplices Presbyteri, alii Episcopi.
- 30 Saracenorum Tyrannis in Christianos Seculo quinto, & sexto.
- 31 Chorepiscopi conferentes Ordines Sacros erant Episcopi Titulares.
- 32 Endymionis somnum dormire quid significet?
- 33 Chorepiscopus Presbyteris facultas Ordinandi non erat data ab Episcopis privatis, sed ab Ecclesia, idest à Papa capite Ecclesiæ.
- 34 Conciliorum decreta à Papa confirmata dicuntur Papalia.

DICTUM fuit in initio Decisionis XII. quatuor esse genera personarum à quibus Prima Tonsura cum quatuor minoribus conferri potest; scilicet ab Episcopis jure ordinario, ex speciali autem, ac extraordinaria commiffione ab Angelis & Beatis, à Presbyteris, & ab Abbatibus. Actum est de primis duobus, nunc videre oportet de tertio; & examinare, an Presbyteri possint esse ministri, & collatores tum primæ Tonsuræ; tum etiam minorum Ordinum?

Hujus Quæstioni duæ sunt partes. Una est, an simplici Presbytero possit delegari primæ Tonsuræ, & minorum Ordinum collatio? altera, à quo sit faciendæ talis delegatio? Circa primam partem, communis est Theologorum, & Canonistarum responsio, quod simplices Presbyteri possunt ex speciali delegatione conferre primam Tonsuram, & quatuor minores Ordines. Ita S. Thomas in 4. dist. 25. q. 1. art. 2. Scotus dist. 24. q. 7. Covaruvias lib. 1. Var. cap. 10. n. 9. & 10. Morinus de Sacris Ordinatis. part. 3. Exerc. 4. cap. 3. n. 1. ubi ait, sic omnes Doctores sentire, uno, vel duobus tantum exceptis. Fagnanus in c. Cum contingat, n. 9. de Ætate, & Qualit. tom. 2. Diana part. 8. tract. 1. resol. 33. Quæ reperitur in Coordinato ejus opere tom. 3. tract. 1. resol. 68. Novissimè Salmanticenses, qui plurimos Theologos ita docentes cumulant. tom. 12. in tractatu de Sacram. Ordinis tract. 8. cap. 3. à n. 18. & seqq. Nec non Emin. Card. de Laurea eod. tract. disp. 8. n. 17. Hæc communis opinio probatur:

Primò ex cap. Quoniam, 69. dist. ubi conceditur Abbati conferre minores Ordines suis Monachis, dum tamen constet ipsum esse Presbyterum. Secun-

Secundò ex cap. 1. de Ordinatis ab Episc. qui renunc. ubi Alexander III. respondens ad sibi propositam difficultatem, distinguit Ordines Sacros à minoribus, & postea subdit, *Hujusmodi Ordines (minores) à non Episcopis quandoque conferuntur.*

Tertiò per cap. Cum contingat, 11. de Etate, & Qual. ubi Innocentius III. repetit, & confirmat circa collationem Tonfuræ, & minorum Ordinum factam ab Abbate in suo Monasterio, quòd si constet eum esse Sacerdotem per primam Tonfuram, juxta formam Ecclesiæ datam, Clericalis Ordo confertur.

Quartò per cap. Abbates 3. de Privileg. in 6. ubi Alexander IV. loquens de Abbatibus Monasteriorum, qui Sacerdotes sunt, inquit, *Nec eis licitum sit aliis, quàm Monasteriorum suorum converjis, & qui ad illa convolverint, & in quos Ecclesiasticam, & quasi Episcopalem jurisdictionem obtinent, primam Clericalem conferre Tonfuram.* Ergo suis subditis eam possunt conferre.

Quintò: Ex Concil. Trid. sess. 23. cap. 10. de Ref. docente, Abbates, qui Sacerdotes sunt, non posse nisi suis subditis Ordines minores, aut Tonfuram conferre.

Sextò probatur ex usu Ecclesiæ, quæ pluribus Sacerdotibus, qui non sunt Episcopi, talem facultatem conferendi primam Tonfuram, & minores Ordines concessit, quod est apud omnes receptissimum, ut notant Salmanticenses d. tract. 8. cap. 3. num. 17. & testatur Magrius in Hierolexico. Verb. Ordo col. 4. ubi duo refert testimonia; Unum de Sancto Sequano, quod legitur in Historia Rhemensis sic dicente: *Erat autem tunc temporis in Magnimontensi oppido Presbyter moribus, & etate nomine Eustadius Vir Deo dignus, atque sanctissimus: quem parentes B. Sequani ad tondendum eum adduxerunt cum letitia: qui cum venisset, & preces Deo profudisset, ejus capitis verticem divino charactere signatum totondit; & post detonsionem, casta oscula capiti, atque labijs ejus insignens benedixit: eum Sc. Alterum testimonium deducit ex Concilio Emeritano Can. 18. in quo sic fuit statutum: *Omnes Parochiani Presbyteri. juxta ut in rebus à Deo creditis sentiunt habere virtutem, de Ecclesiæ suæ familia Clericos sibi faciant.* Utrique isdem primam Tonfuram, & minores Ordines conferendo. Emerita, vulgò Merida, olim erat totius Lusitanie Metropolis, cujus à Mauris everta nunc nihil superest, nisi parietinæ, & rudera, ut notat Cabalorius in Notitia Ecclesiastica Concil. ad Annum 666. quo anno in ea dictum Concilium fuit celebratum, Vitaliano Papa existente. Tunc ipsa nobilitabatur natalitio, & Martyrio Sanctæ Virginis Eulaliæ; de qua Prudentius canit in ejus Hymno.*

*Carmine nobilis Eulalia
Mortis, & indole nobilior:
Emeritam Sacra Virgo suam,
Cujus ab ubere progenita est,
Ossibus ornat, amore colit.*

Eratque Urbs famosa ob granum rubrum in ipsa nascens, quo vellera tingebantur Tyrio splendori nequitiam cedente, teste Plinio lib. 9. cap. 41. Condita fuerat à Cæsare Augusto, & post ejus

Doct. Clericati Tom. II. Lib. V.

everfionem Callistus Papa II. transtulit ejus Jus Metropolitanum in Ecclesiam Compostellanam, Nunc est Urbicula tenuis concessa Equitibus S. Jacobi de Spatha, ut notat Ferrarius in Lexic. Geograph. V. Emerita. Est tamen advertendum quòd nostris temporibus opus est speciali delegatione, quia nunc si quis Parochus, Archipresbyter, vel Præpositus propria auctoritate Tonfuram, vel minores Ordines conferret, nihil ageret, ut respondit Sacra Congregatio apud Nicolium in Floscul. Verb. Ordo n. 4.

Septimò; quòd simplices Presbyteri possint delegari ad primam Tonfuram, & minores Ordines conferendos confirmatur ex prærogativa S. R. E. Cardinalium, qui etsi non sint Episcopi, dummodò Presbyteratus characterem sint adepti, 7 promovent ad primam Tonfuram, & Ordines minores tam suos familiares, quàm alios sibi subditos respectu suæ dignitatis Cardinalitæ Titulorum; ut ex antiquissima consuetudine testantur omnes Canonistæ, inter quos Hoff. & Jo: Andr. in cap. 1. de Suppl. neglig. Prælat. Felinus in cap. Inter Monasterium num. 2. de Re Judic. Cardin. Jacobat. de Concilio libr. 1. artic. 12. & alii, quos cumulat Fagnanus in d. cap. Cum contingat, num. 9. de Etate, & Qualit & larus in cap. His, quæ, num. 25. & 26. de Major. & obed. ubi allegat etiam Rotam Romanam sic sentientem in par. 1. divers. Decif. 731. num. 10. & idem docent Theologi Victoria, Valentia, Ledesma, Sotus, Vasquez, & alii plurimi, quos citat, & sequitur Diana part. 5. tract. 2. resol. 5. quæ in Coordinatum ejus opus transvolavit tom. 9. tract. 7. resol. 51. ubi confutat Germonium, qui docuit contrarium in tract. de Indult. Cardin. 5. Tam ratione num. 29. Concordant cum Diana Salmanticenses d. tract. 8. cap. 3. num. 19. Suarez de Relig. tom. 4. lib. 2. num. 4. Tamburin. de Jure Abb. tom. 1. disp. 11. quæst. 4. num. 4. & cæteris melius Emin. Card. Brancatius in Opuscul. de Benedic. Diacon. pag. 292. & ibi Joan. à Turri de Legat. à latere §. 4. lib. 2.

Octavò probatur ex Brevis Apostolico Alexandri Papæ VIII. directo Serenissimo Duci, ac Senatui Veneto Anno 1690. in quo testificans obfervantiam suam erga Patriam, & Patricios Venetiarum, de quorum gremio erat, concedit Primicerio Ecclesiæ Ducalis Sancti Marci simpliciter Presbytero, ut præter usum Pontificalium à Pontificibus Romanis antea ei concessum, possit etiam conferre Tonfuram, ac quatuor Minores Ordines Clericis ejusdem Ducalis Basilicæ, & aliarum eidem subditarum. Verba Brevis Alexandrini, totumque ipsum Breve ponetur infra post Decisionem XV. in quo ulterius narratur eundem Primicerium Sancti Marci fuisse conferre primam Tonfuram personis infervientibus prædictæ Basilicæ S. Marci, & aliis 9 Ecclesiis eidem subjectis, tum ex immemorabili consuetudine, dum ex indulto Apostolicæ Sedis, à Romanis Pontificibus Prædecessoribus suis ipsi Primicerio concessa; quod quidem Indultum opus est, ut emanaverit post Concilium Tridentinum, aliàs sublatum, & extinctum remansisset, ex eo quòd ipsum Concilium in d. sess. 23. cap. 10. cassavit, annullavit, & abolevit quæcunque indulta, & consuetudines etiam immemorabiles conferendi primam Tonfuram, & Ordines minores, exceptis illis, quæ habebant

H 2

habebant Abbates respectu suorum Regularium subditorum, ut dicitur in Decisione XV.

Ultimò, quòd simplices Presbyteri possint esse Ministri primæ Tonsuræ, ac Ordinum Minorum probatur ab exemplo Sacramenti Confirmationis, quod licet spectet jure ordinario ad Episcopum; tamen ex speciali Papæ delegatione etiam simplices Sacerdotes possunt illud ministrare; ut nos latè probavimus in nostris Decisionibus. *De Sacram. Confirm. Decif. 57.* per totam, & docent S. Thomas 3. p. q. 72. artic. 11. Suarez, Hurtadus, Sanchez, & alii, quos citat, & sequitur Diana *part. 8. tract. 1. resolut. 3.* posita in *Coordinato tom. 3. tract. 1. resol. 11.* Pignatellus *tom. 10. consult. 155. n. 2.* & Emin. Card. de Lauræa *d. disp. 8. n. 24.*

Cæterùm, quòd Presbyteris delegari non possit facultas conferendi primam Tonsuram, ac minores Ordines videtur dicendum ex sequentibus.

Primò: In omnibus Sacramentis præscripta est à Christo Domino materia, forma, & persona Ministri. S. Thomas 3. p. q. 64. art. 4. Catechismus Romanus *de Sacram. in gen. sect. 24.* Sed nullus potest mutare materiam, & formam Sacramentorum à Christo institutam. Ergo neque personam Ministri. Hinc sequitur, quòd Minister Sacramenti Ordinis institutus à Christo cum sit Episcopus, ut probavimus supra *Decif. 12. à num. 2.* & *seqq.* & docent S. Thomas in 4. *dist. 25. q. 1. art. 1.* & ibidem S. Bonaventura; Item Scotus in 4. *dist. 24. qu. Unica.* sequitur, inquam, quòd nemo potest mutare Personam Ministri hujus Sacramenti, & ejus collationem committere simplici Sacerdoti, vel alteri, qui non sit Episcopus.

Secundò: Potestas conferendi Ordines pendet à characterè Episcopali; adeò ut qui ordinatur ab illo, cui Episcopalis deest character, nihil recipiat; & iterùm debeat Ordinari. *cap. Propter rotius, dist. 19. cap. Per illicitam, 9. q. 1.* Ergo frustra, & inaniter Ordinum collatio committitur simplicibus Presbyteris non habentibus characterem Episcopalem.

Tertiò: In Apostolicis Constitutionibus lib. 3. *cap. 11.* sic legitur statutum: *Neque Presbyteris potestatem damus Ordinandi Diaconos, aut Diaconissas, aut Lectores, aut Ministros, aut Cantores, aut Janitores: sed Episcopis tantum.* Ergo illis, qui non sunt Episcopi, Ordinationes Clericorum delegari non possunt.

Quartò: In iisdem Constitutionibus Apostolicis lib. 8. *cap. ult.* legitur: *Unusquisque in Ordine sibi dato maneat, neque transeat regulas; non enim nostræ sunt, sed Dei.* Et deinde post comminationes prenarum in exercere præmentibus Ordinem, quem non habent, subjungitur: *Neque enim fas est Diacono Sacrificium offerre; aut baptizare; aut benedictionem sive parvam, sive magnam facere; neque Presbytero Ordinationes Clericorum facere.* Igitur cum ab homine mutari non possint, quæ à Deo sunt ordinata, ac instituta, possibile non videtur, ut in ministrum Tonsuræ, & minorum Ordinum deputetur simplex Presbyter etiam à Papæ; cum à Deo sit designatus, & deputatus minister solus Episcopus.

Hæc argumenta esse quidem difficilia fatentur doctissimi Salmanticenses in *d. tract. 8. de Sacram. Ord. cap. 3. num. 18.* Diana Coordi-

natus *d. tom. 3. tract. 1. de Potestate Pontificia res. sol. 68.* quæ decerpta est ex veteri *part. 8. tr. 1. resol. 33.* ac etiam Emin. Card. de Lauræa *eod. tract. de Sacram. Ord. disp. 8. num. 13.* & *num. 34.* ubi subdit, quòd neque assignare potest, ubi sit concessum, ut Papa dispenset in essentialiter requisitis ad Sacramenta, cujusmodi est Minister Ordinum, aliàs dici posset, quòd in omnibus Sacramentis posset dispensare circa personam Ministri; & sic quòd Missam diceret, qui non est Sacerdos, vel absolveret à peccatis, aut Extremam Unionem daret.

Nihilominus prædictis non obstantibus asserendum est, posse Papam committere simplici Sacerdoti, & non Episcopo collationem Tonsuræ, ac minorum Ordinum; quia talis est, & ab antiquo fuit praxis Ecclesiæ Romanæ, in qua est verà fides Sacramentorum, nec aliter quis de eis potest sentire, quam ipsa Ecclesia sentiat. *cap. Ad abolendam de Hæretic.* siquidem apud illam fideliter custodiuntur, & servantur traditiones Apostolorum; & dicitur Magistra veritatis. *cap. In novo, & cap. Quamvis, dist. 21.* quæ non potest errare, imò ipsa est, quæ destruit omnes errores fidei; juxta id, quòd scriptum est *Matth. 16. & Porta inferi non prævalent adversus eam. cap. Si Petrus, 24. qu. 1.* Idcirco, ut scribit Emin. Cardin. de Lauræa *de Sacram. Confirmat. disp. 2. num. 44.* prout Papa delegat simplici Presbytero ministrum Sacramenti Sacri Chrismatis, etsi illius Sacramenti Ordinarium minister sit Episcopus; & nulla alia ratio illius delegationis adduci potest, nisi quia Sedes Apostolica eandem delegationem facit; & tale factum satis est ad probandum, quòd sic facere potest, ob illud inconcussum principium, non posse Papam errare in fide; eodem modo dicendum venit, posse Apostolicam Sedem committere collationem primæ Tonsuræ, & minorum Ordinum simplicibus Presbyteris, ea ratione, quia sic facere potest. & antiquitus sic fecit; unde tenendum est, sic facere potuisse, ut respondet idem Emin. Cardin. de Lauræa *d. disp. 8. de Sacram. Ord. num. 35.* subdens ibidem: *Non apparere explicitam concessionem hujus privilegii pro Papa; sed negari non posse implicitam, qua Petro facta putatur, cum ei Ecclesiæ gubernium traditum est: imò omnis potestas, qua utitur Papa, que aliquibus videtur exorbitans, propria ejus est, à Christo in Petro accepta, & per Successores ejus manifestata.* Quo principio fidei incontrovertibili stante circa Sedis Apostolicæ infallibilitatem in rebus fidei, moribus, ac Sacramentis; respondetur

Ad Primum: designatum esse quidem à Christo Domino Episcopum ministrum Ordinarium Sacramenti Ordinis; sed non esse ablatam ab eodem Christo Domini facultatem Petro, ac Pontificibus Romanis, Vicariis suis delegandi cum commissione speciali etiam simplices Presbyteros in ministros ejusdem Sacramenti, prout etiam Sacramenti Confirmationis, imò iisdem talem potestatem reliquisse. Ita Diana, & DD. quos allegat *d. tom. 3. tract. 1. resol. 68.* & Salmanticenses *d. tract. 8. cap. 3. n. 18.*

Ad secundum respondetur; concedendo, collationes Ordinum pendere à characterè Episcopali; & quid nihil facit, & invalidè agit, qui non habens dictum characterem Episcopalem præsumit

mit alios ordinare: sed hoc procedit, ubi deficit
 19 etiam Commissio, seu Delegatio Summi Pontificis; ea autem interveniente, ob potestatem, quam habet à Christo valida est collatio Ordinum, ut testatur praxis Ecclesiæ, quæ in hoc puncto est irrefragabilis, ut ajunt Salmanticenses *dist. num. 18.* & Diana Coordinatus *d. resol. 68.*

Ad Tertium respondetur, in primis præstari non posse indubiam fidem omnibus, & singulis contentis in iisdem Constitutionibus, & Canonibus Apostolicis per ea, quæ latè deducit Cabafutius in *d. Notitia Eccles. Histor. & Concilior. pag. 7. & 8. de eorundem propemptica Diatriba*; sed esto fuerint ab Apostolis, deducitur, eo tempore delegatam non fuisse Presbyteris collationem Ordinum; ac non consequitur, ut futuris temporibus, iusta interveniente causa, & utilitate Ecclesiæ suadente, non possit delegari.

Ad Quartum respondetur, hoc idem scilicet tunc talem fuisse usum; sed non impedire, quin mutari non possit; imò ex iisdem verbis *lib. 8. cap. ultim.* colligi, alia esse prohibita impossibilia, nempe Diaconos Sacrificare; alia, quia tunc non erant expedientia, ut Diaconos prædictos Baptizare, ac benedicere; quæ quidem functiones non multò post fuerunt Diaconis permixta ab Ecclesia; ut de potestate solemniiter Baptizandi habetur in *cap. Perlectis, dist. 25. & in cap. Diaconos, dist. 93.* ac apud Tertullian. *lib. de Baptism. cap. 17.* & de facultate benedicendi populum, testatur Nissenus in vita S. Gregorii Taurinurgi, in qua refertur exemplum de quodam Diacono, qui sua benedictione publica repressit sceleratas hominum fraudes; quod etiam notat Emin. Card. Brancatius in *d. Opusculo de Benedict. Diaconali pag. 256. & pag. 261.* ubi summa cum
 21 eruditione demonstrat, S. Benedictum Patriarcham, sanctosque ejus spirituales filios Maurum; & Placidum alium Ordinem supra Diaconatum non sumpsisse; nihilominus solitos fuisse benedicere tum in Choro, tum extra, quia erant Abbates; & nunc Cardinalibus Diaconis jus solemnem benedictionem impertiendi competere, & olim etiam competisse affirmat S. Antoninus in *Summa part. 3. tit. 14. cap. 16. §. 9.* Qua propter si hæc concessa sunt Diaconis post illas Constitutiones, quæ appellantur Apostolorum, etsi in eis essent prohibita; ita concedi potest Presbyteris Ordinatio Clericorum, quæ tunc in iisdem Constitutionibus interdiceretur; etsi enim Episcopi sint à Christo Domino designati ordinarii Ordinum collatores, non fuit denegata potestas Summo Pontifici ejus Vicario delegandi in ministros eorundem Ordinum aliquos Presbyteros non Episcopos. Et hæc de prima parte Quæsti.

Altera Quæsti propositi pars requirit, à quo fieri possit hæc delegatio Presbyteris Ordinandi Clericos? videlicet an à solo Papa? vel etiam ab Episcopis? Et communis est responsio, quòd à solo Papa fieri potest; non etiam ab Episcopis. Fagnanus in *cap. Aqua num. 5. de Consecr. Eccl. vel Altar.* Ciarlinus *lib. 2. cap. 220. num. 53.* ubi DD. & hoc patet manifestè, quia à principio Ecclesiæ usque adhuc solus Papa delegavit Presbyteris Ordinum collationem; Episcopi autem nunquam tales delegationes fecerunt; quod est argumentum, eos minimè posse illas facere; siquidem, si hanc facultatem habuissent, non fuissent

otiosi in illa exercenda; prout delegant, & delegate consueverunt alias suæ jurisdictionis Episcopalis partes, nempe judicare causas, beneficia conferre, censuras fulminare, & ab illis absolvere, Confessarios approbare, & similia; prout scribit Fagnanus in *cap. Aqua num. 2. de Consecr. Eccl. vel Altar.* & prout considerat Emin. Card. de Lauræa *d. disp. 8. de Sacram. Ord. num. 20. & 21.* & Reginaldus *tom. 2. lib. 30. tract. 1. cap. 5. num. 25.* Diana Coordinatus *d. tom. 3. tract. 1. resol. 68. §. 5.* & Salmanticenses *d. tract. 8. de Sacram. Ord. cap. 3. num. 21.*

Verùm prædictæ responsioni obstare videtur, quod in diversis Conciliis antiquitus reperitur statutum circa Chorepiscopos, videlicet quòd jure proprio possent minores Ordines conferre; ex delegatione autem Episcopi etiam Ordines Sacerdos; & tamen ipsi Chorepiscopi erant simplices Sacerdotes, carentes Episcopali caractere, ut fusè probat Morinus *d. part. 3. Exercit. 4. cap. 2.* Exempla Conciliorum, ut supra statutum, habentur in Concilio Ancyrano *can. 13.* sic loquente: *Chorepiscopus absque permisso Episcopi Presbyterum, vel Diaconum non ordinato. Lectores autem, Subdiaconos, & Exorcistas, hoc est Catechetas ordinato. Qui aliter fecerit, gradu excidat.* Sic Canonem hunc ex Græco in Latinum effert Harmenopolus in *Epitome Canonum sect. 1. tit. 9.* Item in Concilio Antiocheno *can. 10.* sic mandante: *Chorepiscopi constituant Lectores, Hypodiacanos; & Exorcistas, & eorum promotionem sufficere existiment. Nec Presbyterum, nec Diaconum Ordinare audeant absque Urbis Episcopo, cui subjicitur ipse, & regio.* Idem etiam in Concilio Aquisgranense sub Carolo Magno Anno 789. *cap. 2. in 2. tomo Conciliorum Gallie* pariter hoc idem præcipiente his verbis: *Constituere autem his (Chorepiscopis) permittitur Lectores, & Subdiaconos, & Exorcistas; quibus sufficiat istorum tantum graduum licentiam accepisse; non autem Presbyterum, non Diaconum audeant ordinare præter conscientiam Episcopi Civitatis, vel Ecclesiæ, cui adjacens invenitur, seu ipse, seu regio, in qua præesse dignoscitur.* Igitur cum conscientia, idest cum consensu, delegatione, & permissione Episcopi Diocesani, solebant Chorepiscopi simplices Presbyteri conferre Ordines minores.

Accedit testimonium Sancti Isidori Hispanensis Episcopi, qui Episcopalem illam sedem possedit ab Anno 596. usque ad Annum 636. ipse enim in *lib. 2. de Offic. Ecclesiast. cap. 6.* agens de potestate Chorepiscoporum, inquit: *Hi in vicis, & villis instituti gubernant sibi commissas Ecclesias, habentes licentiam constituere Lectores, Subdiaconos, Exorcistas; Presbyteros autem, & Diaconos Ordinare non audeant præter conscientiam Episcopi, in cujus regione præesse noscuntur.* Consimiles aliorum Conciliorum Canones allegat Morinus *d. p. 3. Exercit. 4. cap. 4. ubi num. 5.* in fine concludit: *Est igitur evidentissimum, & antiquorum auctororum suffragio testatissimum, Chorepiscopos omnium Ordinationum infra Episcopatum, & Chorepiscopatum, factam esse potestatem; eo tamen discrimine, ut minores Ordines possent*

sent pro prudentia conferre; majores verò cum Episcopi sui scientia; & consensu.

Pro hujus difficultatis resolutione prænotare oportet, in Oriente, ac in Occidente antiquitus invaluisse quendam Dignitatis gradum, medium inter Presbyteros, ac Episcopos, qui vocabatur *Chorepiscopus*. Ad hanc dignitatem promoti residebant vel in Villis, vel in Oppidis, & dicebantur Chorepiscopi, à *Chore* verbo Græco, quod significat Latine *Oppidum*, vel *Villam*, undè etiam prædicti appellabantur Episcopi Villani. Barbosa de *Jure Eccl. Univ. lib. 1. cap. 16. num. 2.* & ibi DD. novissimè Morinus de *Sacris Ordinat. d. part. 3. Exercit. 4. cap. 1. num. 1.* & seqq. ubi num. 3. demonstrat, incepisse Chorepiscopos in Oriente circa finem tertii sæculi; in Occidente autem multò serius, nempe circa medietatem sæculi quarti, & erant verè, & propriè Ministri Episcoporum atque eorum Vicarii superintendentes Ecclesiasticæ disciplinæ, tum circa mores Clericorum, & eorum officia, tum circa nitorem Ecclesiarum, & animarum gubernium intra certos terminos villarum, seu oppidorum sibi assignatos; prout nunc fit à Vicariis Foraneis Episcoporum, habentibus hanc superintendentiam, in octo, novem, aut decem Parochiis sibi assignatis, cum facultate eas visitandi, quæ recta non sunt corrigendi, referribentes Episcopo Superiori suo, quæ fecerint, & ab ejus auctoritate dependentes.

28 Quatuor circiter sæculis gradus iste *Chorepiscopus* perduravit; sed quia in eo constituti, ex nomine ad inanem gloriolam aspirabant, & quasi jure proprio Clericis, ac populis dominantibus, Episcoposque spernentes odiosi evaserant, & contra eos multis delatis querelis ad Apostolicam Sedem super usurpationem Jurium Episcopaliū, præcipuè in concernentibus Ordinationes Clericorum, Consecrationes Virginum, Ecclesiarum, Altarium, ac Oleorum; decreta fuit eorum abolitio, ut constat ex *Can. 12. Concilii Romani, aliàs Ravennatis Anno 904. sub Joanne IX. Papa;* quem refert Morinus, cæteris penitus agens de origine, progressu, & exterminio eorundem *Chorepiscoporum d. part. 3. Exercit. 4. per totam.*

Porrò non una tantum, sed duæ erant eorundem species, videlicet alii *Chorepiscopi* erant 29 simplices Presbyteri, alii verò Episcopali characterè insigniti reperiebantur, qui vel lapsi in hæresim, & deindè ea abjurata ad fidem reversi, vel ob aliquod crimen à Sede Episcopali depositi, poenitentia peracta, ex misericordiæ motivo in pagis, aut villis permittebantur aliquam portionem suæ, vel alterius Diocesis, dependenter à proprio Episcopo, gubernare; vel quod credibilis est, erant hi Episcopi Titulares Ordinati ad titulum Cathedralium in partibus infidelium 30 existentium, præcipuè sub Tyrannide Saracenorum, qui sæculo quinto reduxerant sub tributum Imperatores Orientales, sexto autem sæculo devastarunt totam Arabiam, Ægyptum, Syriam, totam Africam, Cyprum, Perliam, Armeniam, mox etiam Hispaniam; & idcirco Prælati Ecclesiarum illarum regionum, mercenariorum more, veri Pastoris officium oblitii, potius aliis Episcopis ob parvum salarium inservire, quàm pro salute suarum ovium san-

guinem fundere, eligebant; & de his duabts *Chorepiscoporum* speciebus testimonium plurima ex Conciliis collecta allegat Emanuel Gonzalez in *Comment. ad cap. 1. de Privileg. num. 7. & 8. tom. 5.* & cum ipso concordant Frances de *Eccl. Cathedr. cap. 1. num. 128.* Ricciullus *Eccl. Lucubrat. libr. 2. cap. 1.* Barbosa de *Jure Eccl. Univ. d. lib. 1. cap. 16. num. 4.* Magrius in *Hierolex. Verb. Chorepiscopus col. 3.* & fatetur ipsemet Morinus *d. part. 3. Exercit. 4. cap. 2. n. 12.*

His ita prænotatis ad difficultatem supra propositam duæ responsiones dantur: Una quòd *Chorepiscopi*, qui Ordines minores conferebant ex proprio arbitrio, ac etiam majores de mandato Episcoporum Diocesano, erant & ipsi consecrati, & Episcopali characterè insigniti, 31 ideoque validè ordinabant, prout etiam faciunt temporibus nostris Episcopi Suffraganei, qui à Principibus Cathedralis Ecclesie possidentibus, conducuntur, ut onus Episcopale five bene, five malè totum portent, ipsis Endymionis fabulosi quondam Pastoris somnum dormientibus, ut loquitur idem Morinus *d. Exercit. 4. cap. 5. num. 4.* 32 In hoc autem peccabant hi *Chorepiscopi*, quòd absque licentia sui superioris Episcopi etiam Sacros Ordines dabant, & alia munia Episcopalis dignitatis sibi usurpabant, Consecrando Virgines, Altaria, & Basilicas, & Confirmationis Sacramentum administrantes, & hac de causa emanarunt in diversis Conciliis Canones, has functiones iisdem *Chorepiscopis* interdicentes, Præsulibus reclamantibus; sed non erant irritæ, etsi illicitæ, ut respondit Nicolaus I. Pontifex in Epistola ad Rodolphum Archiepiscopum Bituricensem, quæ habetur *tom. 3. Concilior. Gallie Anno Christi 864.* & quam refert ipsemet Morinus *eod. Exercit. 4. cap. 5. num. 2.* Hæc responsio, & difficultatis resolutio datur à doctis Salmanticensibus *d. tom. 12. tract. 3. de Sacram. Ordinis cap. 4. n. 24.* à Caballero in *Notitia Concil. Sæculo IV. ad Concil. Ancyrannum, pag. 95.* & à doctissimo, ac Emin. Domino Cardinali de Lauræa *eod. tract. disp. 8. num. 33.* Altera responsio est, quòd esto *Chorepiscopi* conferentes Ordines minores (inter quos olim reputabatur etiam Subdiaconatus) simplices Presbyteri fuissent, 33 non proveniebat illis facultas ipsa ordinandi Clericos à speciali delegatione unius Episcopi, sed à tota Ecclesia, & sic à capite ipsius Ecclesie, qui est Pontifex Romanus; siquidem talis potestas data erat *Chorepiscopis* pro minoribus Ordinibus conferendis per Concilia, vel generalia, vel Provincialia à Papa confirmata; quapropter proveniebat ab Apostolica Sede; ea ratione, quia Conciliorum diffinitiones post impartitam illis auctoritatem à Papa censentur Papales, ut bene probat Fagnanus in *cap. Majores. num. 36. de Baptismo, tom. 5.* ac ulterius, quia quotiescunque legitur in Conciliis, vel in Sanctis Patribus aliquid concessum esse ab Ecclesia, intelligitur à capite ipsius Ecclesie, ut in puncto hujus difficultatis dicit prælaudatus Emin. Card. de Lauræa in *eadem disp. 8. numer. 22.*

Quòd si quis petat, An simplicibus Presbyteris, & non Episcopis possit à Papa committi collatio Ordinum Sacrorum? de hoc agemus in Decisione XVI.